

Людмила ЛАДОНЬКО

доктор економічних наук, професор, професор кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету

«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4105-051X>

Ladonkoluda@gmail.com

Світлана САХНО

здобувачка спеціальності Менеджмент соціокультурної діяльності
Національного університету

«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,

ORCID <https://orcid.org/0009-0007-1479-5982>

hi.veta18ss@gmail.com

МІСЦЕ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Liudmyla LADONKO

Doctor of Economics, professor, Professor of the Department of Artistic Disciplines,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4105-051X>

Ladonkoluda@gmail.com

Svitlana SAKHNO

student majoring in Management of Sociocultural Activities
at the National University

«Chernihiv Collegium» named after T. G. Shevchenko,

ORCID <https://orcid.org/0009-0007-1479-5982>

hi.veta18ss@gmail.com

THE PLACE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITIES IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S REGIONS

Сталий розвиток - це загальна концепція щодо необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Як сформулювала визначення сталого розвитку у своїй доповіді 1987 року Комісія Брундтланд ООН, це «розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби»[1].

З часом сталий розвиток почали розглядати як сукупність трьох взаємопов'язаних і збалансованих складових – економічної, екологічної та соціальної, що мають забезпечити довготривалий добробут суспільства, збереження природного середовища та дбайливого використання ресурсів.

Регіональна сталість, у контексті концепції сталого розвитку, сприяє підвищенню якості життя населення, збереженню природних ресурсів та створенню сприятливих умов для

економічного зростання через досягнення цілей, таких як: гідна праця та економічне зростання; розвиток промисловості, інновацій та інфраструктури; сталий розвиток міст та громад; відповідальне споживання та виробництво; боротьба зі зміною клімату; захист та відновлення екосистем.

Відповідно до зазначеного, соціокультурну діяльність можна розглядати як невід’ємний елемент сталого розвитку, а сам сталий розвиток - як частину суспільства і культури, що впливає на всі процеси формування цінностей, суспільної свідомості та поведінкових моделей. Теоретичним базисом для дослідження ролі соціокультурної діяльності в забезпеченні сталого розвитку є наукові праці вітчизняних та закордонних авторів, окремі положення нормативно-правових актів, як Закон України «Про культуру», Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», Стратегія розвитку культури на період до 2030 року, міжнародні рамкові документи, зокрема «Порядок денний на XXI століття» та доповідь «Наше спільне майбутнє», підготовлені Міжнародною комісією з навколишнього середовища та розвитку ООН [2].

Дана діяльність формує відношення людей до мистецтва та природного середовища, визначає, як суспільство реагує на виклики часу, зокрема на соціальні. Вона не лише зберігає традиції та ідентичність, а й є джерелом інновацій, творчого потенціалу, зміцнення людського капіталу через культурні практики.

Всі сектори сфери культури та креативності сприяють соціально-економічному розвитку, а також формуванню екологічної, економічної та соціальної культур шляхом створення сприятливих умов реалізації людського, виробничого, інтелектуального та творчого потенціалу. Більше того, культура, мистецтво і творчість можуть стимулювати критичне мислення щодо виявлення недоліків сучасних підходів до сталого розвитку і сприяти створенню кращого майбутнього [3].

Важливим завданням соціокультурної діяльності є сприяння культурному розвитку суспільства через організацію культурних заходів, фестивалів, виставок, концертів та інших подій, які сприяють популяризації культурних цінностей та традицій. Ці заходи допомагають зближенню людей різних локальних культур та національностей, розвитку культурних галузей, що відіграють важливу роль у формуванні соціокультурного простору, сприяючи взаєморозумінню та толерантності в суспільстві.

Значну роль у забезпеченні сталого розвитку відіграють культурні проєкти та програми, що сприяють соціальній інклюзії, розвитку молодіжної активності, міжкультурному діалогу, підтримці творчого підприємництва. Наприклад, діяльність культурно-освітніх хабів у регіонах України, підтриманих Українським культурним фондом (УКФ), демонструє позитивний вплив культури на локальний розвиток, зокрема в аспектах згуртованості громади, залучення до прийняття рішень та економічної активізації [4].

Яскравим прикладом підтримки регіональної сталості є програма «Культура. Регіони», реалізована за сприяння УКФ. Дана програма спрямована на збільшення регіонального конкурентоспроможного культурно-мистецького продукту, стимулювання місцевого культурного розвитку громад, в тому числі і в регіонах, постраждалих від російської агресії; розширення доступу до культури та залученості громад поза агломераціями та обласними центрами; розбудову партнерств та створення довгострокової співпраці і забезпечення сталого розвитку в сфері культурних та креативних індустрій [5].

Таким чином, соціокультурна сфера відіграє важливу роль у сталому розвитку суспільства, оскільки сприяє формуванню цінностей, забезпечує рівність, сприяє збереженню ідентичності, підтримує інновації та зміцнює суспільну згуртованість. Культура та освіта є ключовими складовими цього процесу, що сприяють розвитку людського потенціалу та спільноти. Соціокультурна діяльність стимулює творчий потенціал суспільства, сприяє взаєморозумінню та толерантності, сприяє розвитку культурних індустрій та економіки в цілому.

Сталий розвиток регіонів України є комплексним процесом, який охоплює гармонізацію економічних, екологічних і соціокультурних аспектів розвитку територій. У цьому контексті соціокультурна діяльність відіграє важливу роль у формуванні соціальної єдності, зміцненні локальної ідентичності, активізації громадянського суспільства та підвищенні якості життя населення. Програми, спрямовані на розвиток культури, підтримку мистецтва та креативних індустрій, а також на зміцнення культурної спадщини та культурного розвитку регіонів, відіграють важливу роль у забезпеченні гармонійного розвитку суспільства. Такі програми прискорюють культурні процеси, сприяють взаємодії між людьми різних локальних культур та формують культурний простір, який сприяє сталому розвитку суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Всесвітня комісія з навколишнього середовища і розвитку. Наше спільне майбутнє / пер. з англ. Оксфорд: Oxford University Press, 1987. 400 с.
2. Vasylets, M. Роль культурних та креативних індустрій у забезпеченні сталого розвитку. Наукові записки НаУКМА. Економічні науки, 6(1), 40–44. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2021.6.1.40-44>
3. Сучасний сталий розвиток в сфері культури: зарубіжний досвід для України: монографія / Драгомирецька Н.М., Дружинін С.С., Думинська С.В., Жилавська Р.П., Ковальова Ю.В. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. 238 с. ISBN 978-966-394-106-6
4. Звіт про результати підтримки проєктів у сфері культури та креативних індустрій. URL: <https://ucf.in.ua>
5. УКФ. Програма Культура. Регіони. URL: https://ucf.in.ua/m_programs/63c95a6bde873529294ebbea